

ŠVEICARIJOS
LIETUVIŲ

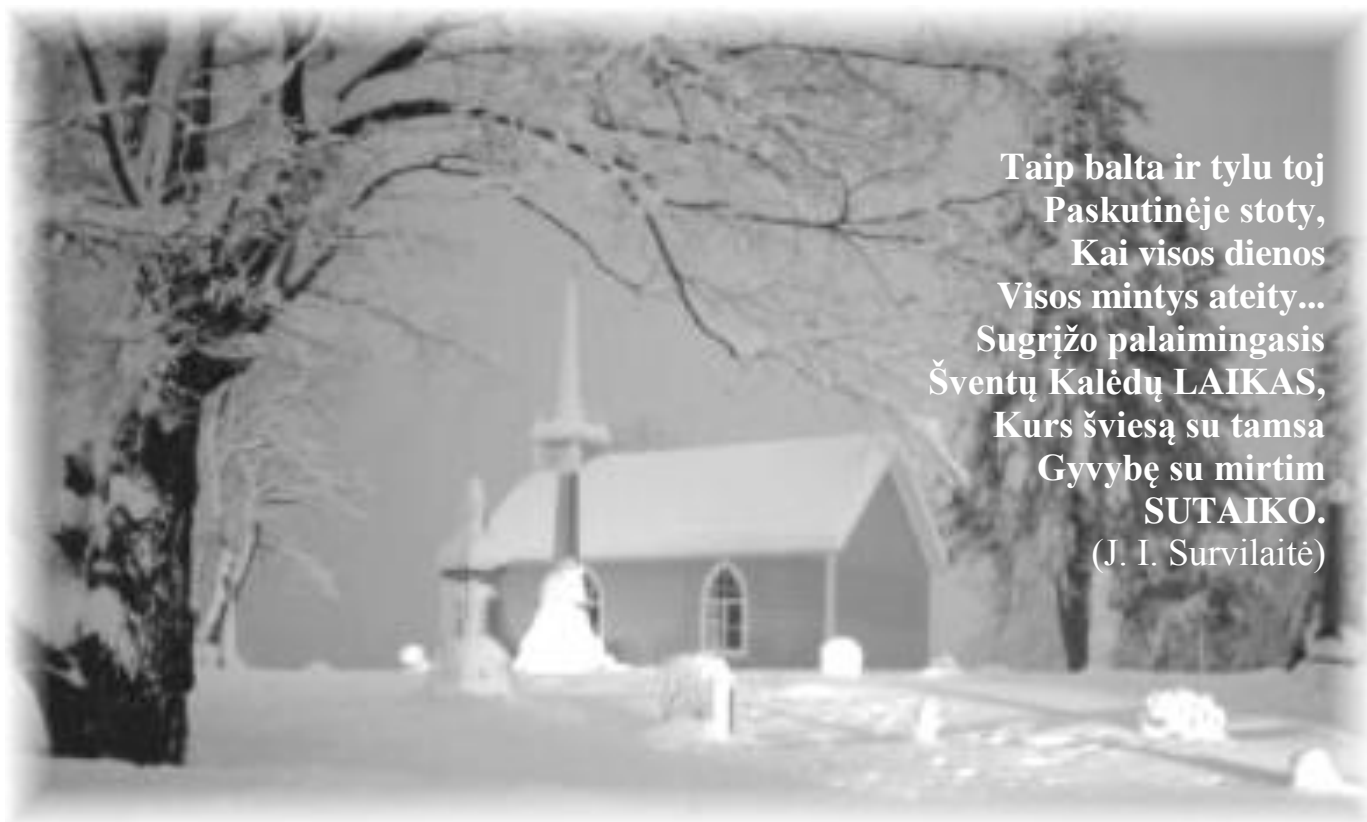
ŽINIOS

Neperiodinis leidinys Nr.6 (13)

ŠLŽ pirmasis leidinys išėjo 1951 m. Iki 1953m. buvo išleisti 7 numeriai. Tolesnis leidimas nutrūko

2004 m. gruodis

Metų sandūroje sveriamė ir peržiūrimė vertybes, darbus, nuomones, lyg grūdus aruoduose, tarsi norėdami numatyti ateinančių metų derlių...
ŠLB Valdyba sveikina Jus ir Jūsų artimuosius su Š. Kalėdomis ir Naujaisiais 2005 Metais, lai pilni būna Jūsų namai skalsos ir santarvės, laimės ir pakantumo, o Jūsų širdys – meilės, džiaugsmo ir vilties.

Taip balta ir tylu toj
Paskutinėje stoty,
Kai visos dienos
Visos mintys ateity...
Sugrižo palaimingasis
Šventų Kalėdų LAIKAS,
Kurs šviesą su tamsa
Gyvybę su mirtim
SUTAIKO.
(J. I. Survilaitė)

Šiame numeryje:

**Žodžiai iš pasaulio LB - ès
Atmintis**

Koncertai, parodos, forumai

Įspūdžiai iš Lietuvos

Pristatome

Prie literatūros prisilietus

Tolimoje šalelėje

Sportas

Konsulato skiltis

Įvairūs

Pasaulio LB pirmininkų suvažiavimas Birštone

Vaizdelis „Rasotas vėlinių rytas“

Tado Žuko reportažas apie ekonomikos forumą Liucernoje

Vilniaus Universiteto metinės

Roberto Baroni

Knygų vokiečių kalba pristatymas, Knygos klubo veikla

Romano Puišos įspūdžiai apie Šveicariją

Lietuvių sporto žaidynės, Lietuvos kalnų slidinėjimo čempionatas

Generalinio konsulo E. Petriko informacija

Skelbimai, sveikinimai, adresai

Pasaulio lietuvių Bendruomenių veikla

2004 m. rugpjūtyje vyko Pasaulio lietuvių Bendruomenių (PLB) pirmininkų kasmetinis suvažiavimas. Šiuo metu PLB šeimos priklauso 34 kraštų Bendruomenėms, kurių jauniausia – Airijos. Ten dabartiniu metu apsigyveno apie 60 tūkstančių lietuvių. Atskiruose kraštuose lietuvių gyvenimo sąlygos yra labai skirtingos. Suvažiavime buvo atskirai aptartas net penkių skirtingų regionų, reikalaujančių skirtingų veiklos būdų ir kitokių struktūrų, Bendruomenių darbas. PLB Valdybos pirmininkas G. Žemkalnis savo metinėje ataskaitoje pažymėjo, kad 1991 – 2000 metais iš 250 tūkstančių į užsienį išvykusių lietuvių prie lietuviškos veiklos jungiasi tik apie 2 procentus... Kiti – daugiausiai nelegaliai arba laikinai užsienyje apsigyvenę lietuviai. Jiems patikėti atsakingas pareigas Bendruomenių valdybose būtų neatsakinga. Lietuvių Bendruomenių tolimesniam išlikimui ir tęstinumui būtina plėsti aktyvių, nuolat krašte gyvenančių, veikėjų ratą. Bendruomenėse būtina turėti tvirtas valdybas, pirmininkus ir jų pavaduotojus. PLB valdybos pirmininkas pabrėžė, kad Bendruomenėms būtina vadovautis LIETUVIŲ CHARTOS nuostatais.

Šveicarijos lietuvių Bendruomenės valdybą iki šiol sudarė nuolatinai Šveicarijoje gyvenantys nariai. Išimtyms buvo taikomos studentams ir doktorantams, pasisiūliusiems valdyboje atlikti vienokius ar kitokius darbus. To paties principo bus laikomasi ir ateityje. Palyginus su kitomis Vakarų Europos Bendruomenėmis, mūsų Bendruomenė didėja nežymiai. Tačiau labai žymiai auga įvairiausi pageidavimai ir reikalavimai. Beveik kasdien gauname prašymų padėti įsidarbinti įvairiems Lietuvos specialistams Šveicarijoje, suorganizuoti galimybes pasirodyti Lietuvos meniniams kolektyvams ir pavieniams menininkams, priimti ir organizuoti vaikų ir suaugusių pažintines ir mokomąsias ekskursijas, suorganizuoti lietuviškas parodas, materialiai padėti studentams, kursantams, neįgaliesiems ir ligoniams. Padaugėjo laiškų, prašančių skirti pinigines paramas mokyklų, internatų, prieglaudų remontams ir t.t. Pagal galimybes vieną – kitą paramą Bendruomenė suteikia. Tačiau neturėdami jokių fondų nei atskirų labdaroms skirtų lėšų, galime pasiūlyti tik moralinę paramą... Kad valdybos veiklą galėtume sustiprinti – į Bendruomenę reikia įtraukti daugiau nuolatinai Šveicarijoje gyvenančių (ir materialiai prasigyvenusių) narių, negailinčių savo laiką skirti lietuviškos veiklos Bendruomenėje ir pagalbos Lietuvai turtinimui.

Iš LR Prezidento Valdo Adamkaus kalbos PLB pirmininkų suvažiavime:

...

Tik perduodami lietuviybės estafetę iš kartos į kartą galime tikėtis, kad užsienio lietuvių bendruomenės, puoselėjančios jau beveik pusantro šimto metų visuomeninės ir kultūrinės veiklos tradicijas, dar ne vieną dešimtmetį išliks gyvybingomis lietuvių tautos medžio šakomis. Tai svarbu po pasaulį pasklidusioms lietuvių bendruomenėms.

Tai ne mažiau svarbu ir Lietuvai, nes gyvendami ir kitose pasaulio šalyse lietuviai lieka tėvynei brangūs sūnūs. Juolab šiuolaikinės komunikacijos priemonės leidžia palaikyti nuolatinį ryšius su savo kraštu, dalyvauti jo visuomeniniame, politiniame, ekonominiame ar kultūriniame gyvenime net ir būnant fizine prasme už tūkstančių kilometrų nuo gimtinės.

Tik būtina sudaryti palankias teises, socialines ir psichologines sąlygas tautiečių ryšiams su tėvyne. Čia reikalinga tokie ryšius skatinanti nuosekli valstybės politika. Tuomet vis daugiau užsienio šalyse nemažai pasiekusių lietuvių norės savo veiklos pėdsaką palikti ir Lietuvoje, o dalis išvykusių tautiečių kada nors ir sugrįš į tėvynę.

Išskirtinis vaidmuo išsaugant pasaulyje lietuviškąsias salas ir stiprinant užsienyje gyvenančių tautiečių ryšius su Lietuva tenka Pasaulio lietuvių bendruomenei, Pasaulio lietuvių sąjungai.

Jūsų nuomonė, patarimai, idėjos padės Lietuvos valdžiai priimti politinius sprendimus, kurie stiprintų tautiečių ryšius su tėvyne.

Jūsų idėjos ir sumanymai labai svarbūs sutelkiant užsienio lietuvius bendrai veiklai, skatinant Rytuose ir Vakaruose, Pietuose ir Šiaurėje gyvenančius tautiečius jaustis vieningos lietuvių tautos dalimi.

Sėkmingo Jums darbo, gairių lietuviybės ugnį įžiebiančių idėjų ir iniciatyvų!

ŠVEICARIJOS LB VALDYBA PRAŠO VISUS LIETUVIUS geranoriškai suprasti mūsų visų bendrą rūpestį ir PATIEMS PASISIŪLYTI Į VALDYBĄ SEKANTIEMS 2005 METAMS. KIEKVIENO JŪSŲ PARAMA PAGELBĖS IR PRATURTINS ŠLB-ės VEIKLĄ. ŠIRDINGAI DĖKOJAME IR LAUKIAME ATSILIEPIMŲ.

Registruotis pas sekretorę Dianą Brunner.

.....

Ruošiama *KNYGA* apie Alpių lietuvius

Pasaulio lietuvių Bendruomenės rašo savo istorijas. Jau parašė Amerikos, Australijos, Kanados, Lenkijos, Latvijos, Estijos Bendruomenės. Rašomos Vakarų ir Rytų Europos LB-nių knygos. Pamažu lietuvių tautinė praeitis surikiuos visų mūsų likimus į bendrą TAUTOS ISTORIJĄ..

Šveicarijos lietuvių gyvenimas ir veikla – maža tos istorijos dalis, jau virš 50 metų teisėtai įsirašiusi į laisvojo pasaulio šalyse veikusių organizuotų Bendruomenių sąrašą. Gaila, kad toji veikla Lietuvoje nežinoma. Daugeliui atrodo, kad ŠLB susikūrė dabar, o ne prieš 50 metų labai svarbaus Lietuvai dokumento – „LIETUVIŲ CHARTOS“ šviesoje. Šveicarijos lietuviai ne tik saugojo ir garsino pasaulyje Lietuvos vardą, bet ir aktyviai dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo byloje. Šveicarijos lietuviai turėjo galimybes savo veiklą vystyti prie Jungtinių Tautų bei kitų Tarptautinių organizacijų, įsikūrusių Ženevoje... ŠLB-ės darbai vertingi ir užima reikšmingą vietą Lietuvos istorijoje. Nemažiau geri ir senosios lietuvių emigrantų kartos šiandieniniai norai ir tikslai – perduoti Tėvynei savo modernesnę patirtį, vakarietišką išsilavinimą, svarbias mintis apie gyvenimą, darbą, mokslą, kūrybą... Padovanoti Lietuvai savo užgyventus turtus, vertingas bibliotekas, sukurtus meno darbus... Jau nuo 16-ojo amžiaus galima aptikti lietuvių pėdsakus Šveicarijoje. Archyvuose pavadės žymių lietuvių, kurie reikšmingiausiais Lietuvai istoriniais momentais: spaudos draudimo metais, kovų už pirmąją nepriklausomybę laikotarpiu – patirties, jėgų, materialinio ir moralinio pastiprinimo Lietuvos politikai, ekonomikai, kultūrai ir švietimui ieškojo ir rado Šveicarijoje. Įvairios patirties Šveicarijoje sėmėsi ir paramą Lietuvai organizavo: J. Basanavičius, S. Šalkauskis, J. Šliūpas, J. Šaulys, J. Šimkus. Lietuvos kunigai: Maironis, prelatas K. Šaulys, vyskupas J. Matulaitis-Matulevičius, V. Mykolaitis-Putinas, V. Borevičius, P. Būčys... Net penki Nepriklausomos Lietuvos universiteto rektoriai ir kiti žymūs politikai bei visuomeniniai veikėjai.

ŠLB-ės istorija neturi dūlėti archyvuose. Su ja galės susipažinti Lietuvą mylintys ir branginantys lietuviai tiek Tėvynėje, tiek užsienyje. ŠLB istorija, talkinant senajai mūsų kartai, rašoma sąžiningai, koreguojama, papildoma, tikslinama. Dėkoju visiems, leidusiems pasinaudoti savo asmeniniais archyvais, pateikusiems pastabų ir prisiminimų. Nuoširdžiai ačiū naujesiems emigrantams, kurie suprato pilietinę pareigą parašyti į knygą savo asmeninius pasakojimus, atskleidusius jų susiliejimą su Šveicarijos mentalitetu ir aplinka, aprašiusiems vakarietiškos tikrovės pažinimo netikėtumus ir vertinimus, suteikusiems visiems galimybių įvairiems apmąstymams... Priminusiems, ką reiškia būti lietuviu svetur ir kurti teigiamą lietuvių ir Lietuvos įvaizdį užsienyje...

ŠLB-nės valdybos nutarimu bandoma ieškoti lėšų knygos išleidimui. Labai prašytume kiekvieną pagal galimybes prisidėti prie knygos išleidimo. Primename, kad ŠLB nario mokesčio įnašai knygos leidybai nebus naudojami. Visų, kurie knygos leidybai paaukos didesnes sumas, pavadės bus pažymėtos knygoje. J.I. Survilaitė-Vaitkevičienė

Šiam tikslui atidaryta nauja sąskaita: Zürcher Kantonalbank, 8010 Zürich, 3528-3.144124.2 Litauische Gemeinschaft 8050 Zürich

“ BE VANDENS PER GOBI DYKUMĄ “

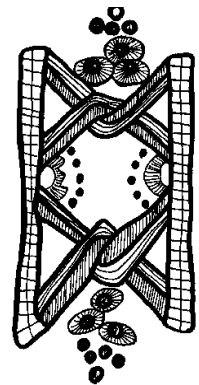
Iš spaudos išėjo mūsų Bendruomenės nario MYKOLO ZAKO knyga vokiečių kalba

„ Be vandens per Gobi dykumą“. Knygoje autorius vaizdžiai aprašo savo nuostabiai laimingą vaikystę Kaune iki rusų okupacijos (1940m.). Nuo to laiko prasidėjusios nelaimės, praradimai, išsiskyrimai su brangiausiais artimaisiais autoriaus sieloje įrėžė skaudžiausius randus visam gyvenimui... Skaitytoją šiurpina jo tarnybos sovietų armijoje Tolimuosiuose Rytuose paveikslai.

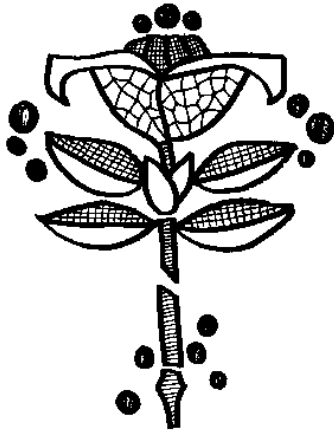
Mykolas Zakas (gimęs 1926m. Palestinoje) augo ir mokslus baigė Lietuvoje.

1967m. išvyko į Izraelį. Nuo 1972 metų gyvena Ciūriche. M. Zakas - visapusiška asmenybė. Lietuvoje baigė konservatoriją ir teisės mokslus. Šveicarijoje vadovavo Aargau kantono ir kitų grupių dūdų orkestrams. Knygos „Be vandens per Gobi dykumą“ skaitytojai susipažins su M. Zaku ir kaip geru pasakotoju...

Knygą galima įsigyti pas patį autorių Ciūriche telef. 01 312 68 01.

Primename, kad toliau platinama V. Dargužo knyga „Mylėsi Lietuvą iš tolo“. Ją visiems tikrai verta įsigyti. Kreiptis ŠLB adresu.

Atmintis

Rasotas Vėlinių rytas

Šalta rasa permirkęs plentas, jį lydintys medžiai, uolos, sodri pakelių žolė... Mūsų automobilis rieda Schwyz kantono keliais. Skubinamės link Ingenbohl, o galvoje rimuojasi eilės:

Tik nebėk! Niekur tu nesivėlini –
Net ir ton paskutinėn stotin...
Parymok prie kapų. Šiandien Vėlinės
Pelenais tyliai beldžias širdin...

Pro automobilio langus lėtai slenka didieji Šveicarijos milžinai: istorinis Rigi Kulm, Mythen... Jų galingi siluetai apgaubti paslaptingos Vėlinių nuotaikos šydu. Mano kelionė – lyg sena skola, kurią reikia atiduoti savo seserims vienuolėms. Mane sutinka šveicarė vyresnioji Theresianum sesuo vienuolė Stephanie. Ji lyg ir pažįstama, nes prieš du metus lankėsi Lietuvoje ir parsivežė gražius gintaro krašto atsiminimus...

Prisėdame svečių kambaryje. Ji paduoda man Ingenbohl vienuolyno istorinės medžiagos pluoštelį. Lietuvaičių-vienuolių, ilgus metus čia gyvenusių (ir mirusių), sąrašą, kuriame 64 lietuviškos pavardės. Pirmoji sąrašė – sesuo Kazimiera iš Kretingos, Ingenbohl'yje įšventinta 1907 metais! Paskutinė – sesuo Aurika iš Utenos, įšventinta 1943-siais. Sesuo Gualberta (94 metų) iš Viešintų ir sesuo Dievelta (89 metų) iš Žaliosios dar gyvos. Abi sunkių senatvės ligų palaužtos, rūpestingai kitų seserų vienuolių slaugomos... Kartu su visomis – gyvomis ir mirusiomis - taip aiškiai pajaučiu, jog tamsa – ne pabaiga, o tik šviesos tąsa, kuri gyvybę su mirtimi sutaiko...

Kapinių žvakelių mirgėjime sukalbu visoms „Amžiną atilsį“. Toks veriantis širdį regėjimas spaudžia iš akių ašaras... Čia ilsisi mano brangiosios Tėvynės seserys! Savo gerumu, tautos meilės idėjomis ilgus metus svetimame krašte besistengusios užpildyti ilgesio ištroškusias sielas... Čia buvo įvertinti jų kilnūs siekiai, šviesūs darbai. Toks stiprus Gerumo ir Meilės ryšys!.. Dangų užklojo tamsūs, sunkūs lapkričio debesys. Vėlinių žvakelės spindulioja Dievui ir Žmogui atsidadusių lietuvių vienuolių širdžių šilumą...

J.I. Survilaitė-Vaitkevičienė. Ingenbohl, 2004m.

Vėlinės.

Ingenbohl vienuolynas

Europos forumas, Liucerna 2004

Tadas Žukas*

Šių metų spalio 17-19 dienomis Liucernoje vyko įspūdingą dalyvių ir žiūrovų skaičių pritraukęs kultūrinis ir ekonominis renginys – Europa Forum Luzern 2004. Žinant šiemetinio Forumo temą – „Europos Sąjungos plėtra ir Šveicarija“ – renginio populiarumas neturėtų stebinti. Europos Sąjungos ekspansija į Centrinę ir Rytų Europą (arba: Centrinės ir Rytų Europos valstybių „sugrįžimas į Europą“) jau ilgą laiką gvildenamas didžiausių Šveicarijos dienraščių puslapiuose. Išties stebėtina, kaip toks mažytis, vos apie 60'000 gyventojų priskaičiuojantis, miestelis kaip Liucerna, sugebėjo pritraukti tokius pranešėjus ir suorganizuoti tokio lygio renginį.

Šalia didžiausių renginio žvaigždžių – už Europos Sąjungos plėtrą atsakingo komisaro Güntherio Verheugeno bei Šveicarijos Konfederacijos užsienio reikalų ministrės Micheline Calmy-Rey (apie kurių pasirodymus Forume rašė ir vedantys Šveicarijos dienraščiai) renginyje dalyvavo daugybė aukštas pareigas užimančių asmenų iš penkių naujų Europos Sąjungos narių – Čekijos, Lenkijos, Lietuvos, Slovėnijos ir Vengrijos. Jas renginio organizatoriai pasirinko atstovauti naujasias Europos Sąjungos nares šių metų forume.

Kur kas anksčiau nei pats Europos forumas, mieste prasidėjo Europos Sąjungos „naujokėms“ skirti kultūriniai renginiai. Buvo džiugu Šveicarijoje pasiklausyti lietuviško džiazų žvaigžių „trio“ : Arvydą Joffę, Vytautą Labutį ir Leonidą Šinkarenko (dedu kabutes, nes *live* visgi išvydome kvartetą).

Europos forumo iškilmingas atidarymas vyko sekmadienio, spalio 17 d., vakarą, Keturių kantonų ežero pakrantėje, pačiame Liucernos centre esančiame „Schweizerhof“ viešbutyje. Čia pirmąkart susirinko ir visų valstybių delegacijos bei pranešėjai. Buvo puiki proga užmegzti ir plėtoti kontaktus su kolegomis iš kitų valstybių. Oficialų renginio atidarymą žyminčių Liucernos kantono viceprezidento Makso Pfisterio bei kitų aukštų pareigūnų kalbų pertraukose klausytojai turėjo galimybę mėgautis lenkų pianisto Raphael Alexandre Lustshevsky atliekamais kompozitorių iš naujų Europos Sąjungos valstybių kūriniais. Lietuvą reprezentavo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūryba. Oficialiam atidarymui pasibaigus, šventinis vakaras tęsėsi Grand Casino Luzern. Į banketą svečius pakvietė Liucernos kantonas ir miestas.

Pirmadienio, spalio 18 d., rytą prasidėjo pagrindinė forumo dalis – simpoziumas, skirtas Europos Sąjungos plėtrai ir su ja susijusiems Šveicarijai aktualiems klausimams. Renginys persikėlė į Liucernos kultūros ir kongresų centro (www.kkl-luzern.ch) pastatą. Pirmadienio priešpietę buvo aptarinėjamos ekonominės ir politinės tendencijos išsiplėtusioje Europos Sąjungoje bei Šveicarijos vaidmuo šiuose procesuose. Ankstyvą popietę simpoziumo dalyviai aptarinėjo naujų Europos Sąjungos narių ekonominę integraciją į Europos Sąjungą bei jų santykius su Šveicarija. Šveicarų verslininkai, dirbantys naujose Europos Sąjungos šalyse, dalijosi savo patirtimi, mintimis apie naujai atsiveriančias galimybes bei perspektyvas. Vėlyvą pirmadienio popietę, nuo 16 val., forumo epicentras persikėlė į per 1800 žmonių talpinančią, perpildytą Liucernos kultūros ir kongresų centro Koncertų salę. Čia dalyvių laukė svarbiausioji forumo dalis, skirta politinės naujų Europos Sąjungos narių integracijos aspektams bei su tuo susijusiems Šveicarijai aktualiems klausimams. Neslėpdama savo proeuropietiškos pozicijos, pirmoji į klausytojus kreipėsi Šveicarijos užsienio reikalų ministrė Micheline Calmy-Rey. Po jos sekė įspūdinga, kertinius Europos Sąjungos elementus palietusi ir ypatingų šio politiko retorinių sugebėjimų lydima Europos Sąjungos komisaro Güntherio Verheugeno kalba, sutikta didžiulėmis žiūrovų ovacijomis. Renginį tęsė naujų Europos Sąjungos narių atstovų pranešimai. Galėjome išgirsti ir mūsų užsienio reikalų ministro Antano Valionio kalbą. Toliau vakaras tęsėsi diskutuojant su Šveicarijos politikais aktualiais Europos Sąjungos plėtros klausimais.

Antradienis, spalio 19 d., buvo skirtas Europos Sąjungos ir Šveicarijos santykių specialistams. Diena prasidėjo dviem paraleliai vykusiais seminarais, skirtais smulkaus ir vidutinio verslo atstovams. Pirmame seminare aptarti tarptautiniams civiliniams procesams tarp Šveicarijos ir naujų Europos Sąjungos narių verslininkų aktualūs klausimai. Pranešimą apie Šveicarijos teismų sprendimų pripažinimą ir vykdymą Lietuvoje skaitė ir šių eilučių autorius Tadas Žukas. Antrame seminare dalintasi užsienio kapitalo įmonių steigimo naujose Europos Sąjungos šalyse bei Šveicarijoje

patirtimi. Toliau sekė renginio dalis, skirta naujų Europos Sąjungos narių bei jose veikiančių šveicarų firmų prezentacijoms. Antradienio, paskutinės forumo dienos, programa baigėsi paraleliai vykusiais seminarais, skirtais verslui aktualiems tarptautinės mokesčių teisės klausimams.

Lietuvą Liucernos forume atstovavo nors ir nedidelė, tačiau puikiai mūsų gimtinės vardą garsinti pasiruošusi delegacija. Tiesa, teko tik apgailestauti, kad dalies jos narių lagaminai „pasiklydo“ bekeliaudami iš Vilniaus (per Ciurichą) į Liucerną ir atsirado tik paskutiniąją forumo dieną...

Pranešimais, skirtus santykių tarp Lietuvos ir Šveicarijos analizei, renginyje skaitė Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos sekretorius Gediminas Rainys, Lietuvos plėtros agentūros vadovas Italijoje Dangis Šilalnikas, Liucernos universiteto Teisės mokslų fakulteto doktorantas ir mokslinis bendradarbis Tadas Žukas. Kaip ir kiekviename svarbiame su Lietuva susijusiame renginyje dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Erikas Petrikas bei Šveicarijos lietuvių bendruomenės atstovai.

Kiekvienas susidomėjęs visą reikiamą informaciją galėjo gauti prie Lietuvos reprezentacinio stendo, kuriame ypatingas dėmesys buvo skirtas verslo ir turizmo galimybėms.

Pabaigai telieka pridurti, kad tokie renginiai neabejotinai prisideda prie mūsų santykių su Šveicarija gerinimo ir plėtojimo ir padėkoti Europos forumo Liucernoje organizatoriams, pranešėjams ir dalyviams už puikų kultūrinį, ekonominį ir politinį renginį.

(c) T. Žukas 2004, Visos teisės išsaugotos.

* *Tadas Žukas* yra teisininkas, Liucernos universiteto Teisės mokslų fakulteto doktorantas bei mokslinis bendradarbis. Šalia mokslinės veiklos, jis atsakingas už šveicarų fondo finansuojamo bendradarbiavimo projekto tarp Šveicarijos ir Lietuvos universitetų teisės srityje koordinavimą. Įgijęs teisininko diplomą Vilniuje, Lietuvos teisės universiteto Teisės fakultete, jis tęsė teisės studijas Ciuricho universiteto Teisės mokslų fakultete, kurį baigė 2004 m. įgydamas tarptautinės verslo teisės magistro laipsnį (specializacija: bankų, kapitalo rinkos ir draudimo teisė). Studijų Ciuriche metu jis stažavosi Ciuricho Europos institute bei Siemens Legal Services Ciuricho padalinyje. Nuo 2002 m. liepos iki 2004 m. spalio jis buvo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojo Gintaro Steponavičiaus padėjėjas teisės klausimams. Šiuo metu šalia akademinės veiklos jis darbuojasi vienoje Vilniaus advokatų kontorų. Daugiau informacijos apie Tadaž Žuką ir jo veiklą rasite Liucernos universiteto Internacionalizuotos ir europeizuotos privatinės teisės tyrimų centro oficialioje interneto svetainėje adresu www.unilu.ch/fip. Kontaktai: el. paštas tadas.zukas@unilu.ch, tel. +41 (0)41 228 77 44. – Red.

2004 m. rugsėjo 4 dieną aštuonios mūsų Literatūros grupės narės svečiavosi pas Dr. Vaclovą Dargužą Thun'e ir aptarė jo knygą «*Mylėsi Lietuvą iš tolo...*». Kiekvienas mūsų, gyvenantis užsienyje, išmoksta mylėti Lietuvą iš tolo. Toji tema mums gerai pažįstama. Dr. Dargužo knygoje vaizduojami ne tik prisiminimai apie prieškarį Lietuvą, jo graži vaikystė Voveriškių kaime Šiaulių rajone, bet ir emigranto sunkumai, lydėję jauną studentą. Nelengva buvo pradėti naują gyvenimą, įleisti šaknis Šveicarijoje.

Dr. Dargužas noriai pasidalino savo gyvenimo prisiminimais, papasakojo apie Lietuvių Bendruomenės Šveicarijoje veiklą jam vadovaujant ir pagalbą atgim-

stančiai Lietuvai. Mes gerbiame jo nuopelnus Tėvynei ir mūsų Bendruomenei. Dėkojame už pasakojimus, vaišingumą ir nuostabiai praleistą popietę jo gražiuose ir svetinguose namuose.

Jūratė Caspersen

Literatūros grupės informacija

Mūsų Literatūros grupė džiaugiasi galėdama skaityti ir aptarti dar vieno mūsų Bendruomenės veterano parašytą memuarų knygą, šį kartą vokiečių kalba. Tai **Mykolo Zako** «*Ohne Wasser durch die Wüste Gobi*». (Plačiau apie ją 3 puslapyje).

Norinčius šią knygą įsigyti ir mūsų Literatūros grupės vakaronėje aptarti šią knygą dalyvaujant pačiam autoriui, prašom kreiptis į Jūratę Caspersen (tel : 01 793 39 80). Aptarimas numatomas 2005 m. sausio pabaigoje arba vasario mėnesį.

Alma Mater Vilnensis šventė savo 425-ąjį jubiliejų

Vilniaus Universiteto 425-ajame gimtadienyje, 2004 metų rugsėjo 15-18 dienomis, dalyvavau kviestinių svečių teisėmis kartu su savo vyro tėvais: uošviu Sven Caspersen, Olborgo universiteto rektoriumi ir anyta Eva Caspersen, Lietuvos Garbės konsule Danijai. 1985-1992 metais buvau šių barokinių rūmų lankytoja ir šeimininkė. Vilniaus universiteto Filologijos fakultetas buvo ne tik pirmoji mano Alma Mater, bet ir pirmoji darbovietė, kur likau dirbti po studijų.

Dar besimokydama Pagėgių vidurinėje mokykloje, žavėjausi senuoju Vilniaus universitetu. Didžiausia svajonė - tarp jo barokinių sienų siekti išminties ir žinių. Tuo metu Lietuvoje Vilniaus universitetas buvo vienintelis. Į jį patekti buvo nelengva. Nebuvau tvirtai apsisprendusi kuo būsiu, bet žinojau, kur noriu studijuoti ir bandžiau savo laimę.

Tris dienas besitęsiosis jubiliejinės šventės programoje buvo įvairių įdomių ir reikšmingų renginių. Džiaugiausi galėdama aplankyti Vilniaus Universiteto Jubiliejinę parodą Lietuvos Meno muziejuje ir 'Profesorių Galeriją' universiteto Centrinuose Rūmuose. Gėlių pynėmis buvo pagerbti žymūs universiteto profesoriai bei "Doctor Honoris Causa" suteikimo ceremonija nusipelnusiems universiteto svečiams. Tomis dienomis įvyko Jubiliejinė Tarptautinė mokslinė konferencija bei Tarptautinis Studentų sąskrydis. Šventė baigėsi jubiliejinė eiseną nuo Vilniaus Universiteto iki Vingio parko, kuriame vyko didžiulis (Gala) koncertas.

Vienas įspūdingiausių šventės renginių buvo Vilniaus Universiteto jubiliejinė sveikinimo ceremonija ir koncertas Šv. Jonų bažnyčioje rugsėjo 17 dieną. Šventės svečiai, tame tarpe daugelio užsienio universitetų Rektoriai, Vilniaus Universiteto Garbės Daktarai, Lietuvos Valstybės vadovai, universiteto profesūra bei studentų atstovai sveikino Alma Mater su garbingu jubiliejumi. Susirinkusius linksmino trys universiteto meniniai kolektyvai – Kamerinės Muzikos Ansambelis, vadovaujamas Pauliaus Končės bei du chorai – VU Akademinis choras ir Merginų choras "VIRGO", vadovaujami Rasos Gelgotienės. Abu Vilniaus Universiteto chorai yra gerai pažįstami Šveicarijos lietuvių bendruomenei iš neseniai vykusių koncertų Ciuriche, Bazelyje, Ženevoje.

Beveik septyni metai, praleisti tarp senųjų rūmų sienų, yra patys nuostabiausi prisiminimai iš mano Lietuvoje pragyventų 24 metų...

Nedaug pasaulio universitetų gali didžiuotis tokia gilia istorija kaip Vilniaus Universitetas. Daugiau nei trys ketvirtadaliai pasaulio universitetų nebuvo įsitvirtinę iki 1900 metų, pusė iš jų įkurti tik po 1945-ųjų. Vilniaus Universitetas daugiau nei keturis šimtmečius buvo svarbus mokslinis ir kultūrinis Lietuvos centras. Jo įkūrimas ir klestėjimas suvaidino didžiulį vaidmenį Lietuvos valstybės istorijoje.

Iki XVI a. Lietuva neturėjo savo aukštosios mokyklos ir artimiausi universitetai Lietuvos šviesuomenei buvo Krokovoje, Prahėje, Budapešte ir Königsberge. Kiti keliaudavo į Vakarų Europos universitetus. Ne tik aukštuomenė siekė mokslo, eiliniams piliečiams taip pat buvo reikalingos žinios. Lietuvos aukštuomenė norėjo universiteto, kolegijos ar panašios mokslo institucijos savo šalyje. Lemiamą vaidmenį Vilniaus Kolegijos įsteigimui suvaidino Vilniaus vyskupas Valerianus Protasevičius (Walerian Protasiewicz). Jis 1569 metais pakvietė į Vilnių Jezuitus ir skyrė pastatus, priklausančius Šv. Jonų bažnyčiai, Kolegijos kūrimo pradžia. Vyskupas siuntė laiškus per parapijų šventikus, kreipdamasis į Lietuvos diduomenę, kad ji siųstų savo vaikus studijuoti į Vilnių. 1570 metų liepos 25 dieną apie 150 jaunuolių pradėjo pirmus akademinis metus. Tuo metu kūrėsi ir Universiteto biblioteka. Jai knygas paaukojo ne tik pats vyskupas Protasevičius, bet ir Lietuvos Didysis Kunigaikštis bei Lenkijos Karalius Sigimund`as Augustus.

Dar besikuriant Kolegijai, vyskupas jau galvojo apie universitetą. Tai įvyko 1579 m. balandžio 1 dieną, kai Lietuvos Didysis Kunigaikštis ir Lenkijos Karalius Steponas Batoras (Stephanus Bathoreus) pasirašė Privelegiją dėl akademijos ir universiteto teisių suteikimo Vilniaus Kolegijai. Ši diena ir yra laikoma oficialia Vilniaus Universiteto įkūrimo diena. Vilniaus Universitetas tapo toliausiai rytuose esančiu Europos universitetu. Tartu universitetas Estijoje įsikūrė tik po 53 metų (1632 m.), o pirmasis Rusijos universitetas - 1755 metais. Vilniaus Universiteto, kaip ir Lietuvos valstybės, likimas buvo nelengvas. Suskilus Lietuvos- Lenkijos valstybei 1795 metais, Lietuva buvo Rusijos Imperijos aneksuota. Po 1831 metų sukilimo Rusijos caras Nikolajus I uždarė Vilniaus universitetą, kaip sukilimo organizacijos židinį. Visi Vilniaus Universiteto tribūtai, tame tarpe ir Rektoriaus Skeptras (valdžios simbolis, išreikštas medine paaukuota lazda) buvo

išgabenti į St. Peterburgą ir iki šiol negražinti. (1919 metais pagal eskizus Lietuvoje buvo pagaminta Senojo Universiteto rektorius skeptro kopija.) Šitaip jėga buvo panaikintas Vilniaus Universitetas ir Lietuva neteko Europinio lygio intelektualinio centro. Atkūrus Lietuvos valstybingumą 1918 m. vasario 16 d., buvo greitai susirūpinta atkurti ir Vilniaus Universitetą. Tačiau 1919 m. balandžio mėnesį Vilnių okupavo lenkų armija. Pilsudskis pasirašė dekretą dėl Lenkijos Stepono Batoro Universiteto atidarymo Vilniuje.

1922 metais lietuviai atidarė Lietuvos Universitetą Kaune (pagal 1918 metais priimtus Vilniaus Universiteto Statutus), kuris veikti pradėjo tik 1939 metų gruodžio 15 dieną. 1940 metų birželio 15 dieną prasidėjo sovietinė Lietuvos okupacija ir Vilniaus Universiteto sovietizacija. Ilgus 50 metų Vilniaus Universitetui nebuvo leista lygiuotis su Europos universitetus ir gyventi savo Senojo Universiteto tradicijomis. Nepaisant to, lietuvių tarp Vilniaus universiteto sienų buvo saugojama. Vyko tyli resistencija prieš okupaciją. Man ši šventė buvo ypač brangi...

Vilniaus universiteto rektorius profesorius Benediktas Juodka šventinėje kalboje pažymėjo, kad Vilniaus Universiteto 400-tų metų jubiliejaus šventė (1979 metais) gali būti laikoma Lietuvos Universiteto atgimimo pradžia. Šios šventės didingumas peršoko visas sovietinės sistemos leistinas ribas. Rektorius akademikas profesorius Jonas Kubilius, kuris Vilniaus Universitetui vadovavo 32 metus, suruošė nematyto masto šventę mūsų Alma Mater ir pakvietė daugelį Europos universitetų atstovų.

Svečių tarpe buvo ir mano uošviai – Eva ir Sven Caspersen. Jie šventėje atstovavo Danijos universitetams. Anot jų, po šventinės nuotaikos šydu jie negalėjo nepastebėti sovietinės kontrolės... Ji, kaip voratinklis, kabojo ir sekė kiekvieną oficialų pokalbį ar susitikimą. Žeminanti kontrolė net profesūros sluoksniuose danams atrodė baisi. Vienas Vilniaus Universiteto profesorius paprašė, ar svečiai iš Danijos negalėtų nupirkti jo dukrai anglišką knygą iš jubiliejinės parodos universiteto knygyne. Jis pats to padaryti negalįs, nes angliškos knygos – tik užsieniečiams... Uošvis prisimena, kad asmeniškai bendraujant su Lietuvos profesūra, stipriai jautė kitas gyvas mintis ir aštrią kritiką sovietinei okupacijai.

Netrukus rektorius Sven Caspersen pakvietė rektorių prof. Joną Kubilių aplankyti Olborgo universitetą ir jį asmeniškai. Tarėsi dėl universitetų bendradarbiavimo. Sovietiniai pančiai buvo stipresni nei atrodė. Ilgą laiką reikalai nejudėjo. Pagaliau Sven Caspersen gavo laišką iš J.Kubiliaus: „Laikai keičiasi! Manau, kad galima pradėti veikti!“ Nuo tada prasidėjo Vilniaus ir Olborgo universitetų bendradarbiavimas ir draugystė.

Naujas Vilniaus universiteto istorijos puslapis prasidėjo 1990 metais. Rektorius prof. J.Kubilius, rektoriavęs 32 metus, užleido vietą jaunam ir energingam filosofijos profesoriui Rolandui Pavilioniui. R. Pavilionis mums filologams dėstė logiką. Jis buvo labai artimas studentams. Mes jį labai gerbėme. Prisimenu jo kreipimąsi į Filologijos fakulteto studentus 118 auditorijoje. Jis mus, studentus, kvietė prisidėti savo darbu, studijomis ir moksliniais pasiekimais prie Vilniaus Universiteto garbės ir autonomijos atstatymo.

1990 m. birželio 12 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba įstatymu patvirtino Vilniaus Universiteto Statutą ir pripažino jo autonomiją. Po dešimtmečius trūkusios sovietinės izoliacijos Vilniaus Universitetas pradėjo nevaržomą integraciją su Europos Universitetų draugija. 1991m. rugsėjo 18d. Vilniaus Universitetas įstojo į *Magna Charta Universitatum* ir netrukus tapo Europos Universitetų Asociacijos ir Pasaulio Universitetų Konferencijos nariu.

1979 metais užmegzti ryšiai su Olborgo universitetu labai pravertė. Sven Caspersen buvo ne tik ilgamečiu šio universiteto rektoriumi bei gerai žinomu mokslininku Europoje, bet ir pirmininkavo Europos Universitetų Asociacijai. Jis visada labai pagarbiai pristatydavo Vilniaus Universitetą kaip Olborgo Universiteto partnerį. Suteikė jam teisę visada pasinaudoti savo ryšiais. As didžiuojuosi savo uošviu ir esu jam labai dėkinga už tą pagalbą mano Alma Mater.

Ne kartą po Tarptautinių konferencijų Sven Caspersen atvykdavo aplankyti anūkų į Šveicariją. Mes visada rasdavome laiko aptarti universitetų ateities perspektyvas, nes švietimo ir mokslo klausimai visada mane domino. Niekas negalėjo atvežti naujesnių žinių iš Europos ir pasaulio universitetų „virtuvės“ kaip mano uošvis. Jis noriai dalindavosi įdomiomis insaiderio istorijomis. O jei turėdavo naujienų apie Lietuvos aukštąsias mokyklas, tai atskubėdavo ir be gėlių puokštės, kurios šiaip jis niekad nepamiršdavo.

Lyginant universitetų programas, ne kartą teko pastebėti, kad Vilniaus Universiteto akademinis lygis ir reikalavimai – labai aukšti ar net kai kur prašoka net Europos universitetų reikalavimus. Kaip žinia, daugelis Jezuیتų įkurtų Universitetų pasižymi griežtų reikalavimų tradicijomis. Vilniaus Universitetas sėkmingai tęsia tokias Senojo Universiteto tradicijas...

Atidarant Vilniaus Universiteto 425-ioms metinėms skirtą Tarptautinę Mokslinę konferenciją « Vilniaus Universitetas Europoje: Praeitis, Dabartis, Ateitis », VU rektorius, prof. Benediktas Juodka pabrėžė, kad universitetų priedermė yra *kurti, saugoti ir skleisti žinias* ir kad Vilniaus Universitetas buvo ir bus seniausia ir aukščiausia tokių žinių kūrėja, saugotoja ir sklaidėja...

Vilniaus Universitetas su savo gilia istorija, tradicijomis ir turtinga patirtimi yra vienas žymiausių Lietuvos didybės simbolių. Vienas svečių savo sveikinimo kalboje pasakė: „Yra šalių, kurios turi dideles mašinų gamyklas, kitos turi Olimpinius stadijonus, o mes turime ALMA MATER VILNENSIS, kuriam 425 metai! Tad VIVAT UNIVERSITAS VILNENSIS!!! Jūrātė Caspersen“

Atrasta šalis

Paskutiniame „Šveicarijos lietuvių žinių“ numeryje trumpai pristatėme Dalią Baroni ir jos šeimą.

Šį kartą plačiau apie save parašė jos vyras, Roberto Baroni:

„Aš turiu du didelius hobi: domėjimąsi monetomis ir senais žemėlapiais. Dar vaikas domėjausi geografija ir istorija. Dabartinė aistra – tai tik tų mokslų tąša. Kai tik susipažinau su Dalia, labai rūpėjo sužinoti viską apie Lietuvą ir Baltijos šalis. Nuo tada ir pradėjau rinkti monetas įvairiuose aukcionuose. Tačiau be tinkamos literatūros,

kaip žinia, toli nenuėisi. Tik žinant monetų ir žemėlapių istoriją, galima surinkti vertingą ir gerą kolekciją. Atsitiktinumas lėmė, kad tokią knygą radau. Besivaikščiodamas Kaune vienoje vitrinoje pamačiau tai, ko man trūko – knygą apie lietuviškas monetas. Viena - laimė buvo rasti tokią knygą, kita – susipažinti su jos autoriumi, Kauno Universiteto profesoriumi Stanislovu Sajausku, kuris vėliau tapo geru mano draugu. Prof. Sajauskas yra atsakingas už numizmatikos kabinetą Čiurlionio muziejuje, taip pat yra aktyvus Kauno miesto politikas.

Dabar turiu surinkęs gražią monetų seriją. Ją teko „susieškoti“ ir „susipirkti“ vos ne visame pasaulyje: Amerikoje, Vokietijoje, Austrijoje, Olandijoje, Anglijoje ir, žinoma, Šveicarijoje. Monetos – tai ne tik metalo gabaliukas, vertės matas. Jos pasakoja praeities istorijas. Pirmosios

monetos, išleistos Kęstučio ir Gedimino, byloja apie sunkius laikus. Senojo Sigismundo laikais padėtis Lietuvoje jau buvo pagerėjusi, Sigismundo III vadovavimo laikais šalis klestėjo...

Kitas mano hobis – žemėlapiai. Rinkti pradėjau nuo Šiaurės Italijos ir Tesino, Šveicarijos žemėlapių... Vėliau prisidėjo Baltijos jūros ir Lietuvos žemėlapiai. Apie Lietuvą buvo labai daug žemėlapių. Tai ženklas, kad ši šalis buvo svarbi ir stipri. Aš renku žemėlapius, datuotus 1550-1650-tais metais bei pačius pirmuosius. Jie buvo spaudžiami ant popieriaus (popierius Europoje buvo pradėtas gaminti maždaug 1500 metais, pirmieji žemėlapiai atsirado apie 1520 metus). Patys pirmieji - dar labai maži ir prastos kokybės, atrodo lyg vaikų piešiniai.

Geras žemėlapis – lyg gražus paveikslas.

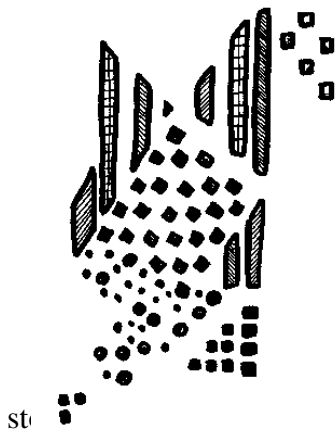
Visiems besidomintiems norėčiau patarti aplankyti Rapersvilio muziejų. Ten eksponuojami lenkiški ir

lietuviški žemėlapiai ir knygos.

Roberto Baroni

(iš vok. kalbos vertė D. Brunner)

ie Literatūros prisilietus

Pristatome keletą lietuvių autorių knygų vokiečių kalba

Ričardas Gavelis „Friedenstaube“ (Taikos balandis)

Arvydas Šliogeris „Post Scriptum“

„Irgendwas, irgendwie, irgendwo“ (Kažkas, kažkaip, kažkur)

Jurgis Kunčinas „Mobile Röntgenstationen“ (Kilnojamoji rentgeno

Teodoras Četrauskas „Als ob man lebte“

Leonardas Gutauskas „Briefe aus Viešvilė“ (Laiškai iš Viešvilės)

st

Ričardas Gavelis „Friedenstaube“

Sieben Wilnauer Geschichten

Aus dem Litauischen von Klaus Berthel

1. Aufl. 2001, 120 Seiten, 21x13cm, ISBN 3-932740-83-1

„Wilna kann man nicht entfliehen“ Dies ist der Kernsatz aus dem bekanntesten Romas von Gavelis, dem 1989 erschienenen „Vilniaus pokeris“. Die litauische Hauptstadt ist hier realer, mehr aber noch methaphysischer Ort des Geschehens. Nicht anders in diesen Erzählungen, die in allegorischer und kafkaesk-surrealer Form Probleme des postkommunistischen Litauen thematisieren. Es sind keine gemütlichen Einsichten: da geht es um

Arvydas Šliogeris „Post Scriptum“

Aus einem philosophischen Tagebuch

Aus dem Litauischen von Klaus Berthel

1. Aufl. 2001, 152 Seiten, 21x13cm, ISBN 3-932740-84-X

Im Gegensatz zu den fundamentalen und systematisch argumentierenden Werken des Autors wie „Sein und Welt“ oder „Alpha und Omega“ ist das 1992 als philosophisches Tagebuch herausgegebene „Post Scriptum“ eher sporadisch entstanden, aber deutlich geprägt vom unverwechselbaren Duktus und Denkstil des Verfassers. Der Leser wird geradezu in dessen Gedankenkosmos hineingezogen. Šliogeris scheut sich nicht, die „ewigen Fragen“ erneut anzugehen. Was ist Philosophie? Was ist deren Beziehung zur Religion, zu den Künsten? Was ist echte Transzendenz, und wie können wir sie von „Pseudotransendenzen“ unterscheiden? Was ist Technik? Hartnäckig wird das Territorium der Philosophie verteidigt gegen den Allmachtswahn der szientistischen Wissenschaft, ebenso gegen den einzig dem Imperativ des Nutzens gehorchenden Alltagsverstand. Ein weiteres Anliegen wird deutlich: „die Rettung der Dinge“, das heisst der Schutz des Einzelwesens, des Besonderen, das Nahen und Nächsten, das wir sehen und betasten können, gegen den Terror der Abstraktion und den Imperativ lebensfeindlicher Ideologeme. Ein kleines Buch, das zu grossen Einsichten verhilft.

Teodoras Četrauskas „Irgendwas, irgendwie, irgendwo“

Ironische Stadtgeschichten

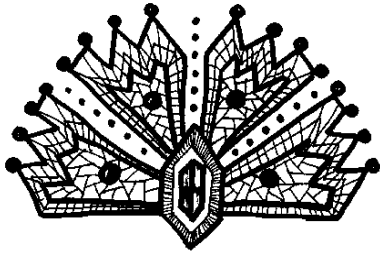
Aus dem Litauischen von Klaus Berthel

1. Aufl. 2001, 96 Seiten, 21x13, ISBN 3-932740-86-6

Resümierend könnte man sagen: Teodoras Četrauskas liefert in seinen „Ironischen Stadtgeschichten“ ein Bild der sowjet-litauischen Gesellschaft, zum Teil auch der Jahre danach. Aber das gleichsam nebenbei. Denn eigentlich tut er nichts anderes, als seine Mitmenschen, Freunde und Kollegen, sich selbst eingeschlossen, zu beobachten und ein wenig aufs Korn zu nehmen.

Ins Blickfeld geraten die bürokratische Vergabe von Wohnungen und rabiate Methoden „ausser der Reihe“ eine zu ergattern, die gewaltige Rolle, die der Alkohol im Lande des Lenins spielte, die hohle Phraseologie der Politruks oder die Abenteuer und Strapazen einer Westreise. Dennoch, bei allem Sowjetspezifischen ist „Irgendwas, irgendwie, irgendwo“ kein politisches Buch. Schon gar nicht eins, das Geschichtunterricht erteilen will. Das geschieht allenfalls, in Eulenspiegelmanier, in der Einleitung, wo dem Leser die Standartfragen zu den Balten und zur Ex-Sowjetunion gleich mitgeliefert und endlich erschöpfend beantwortet werden.

Jurgis Kunčinas „Mobile Röntgenstationen“

Eine Krankheits- und Liebesgeschichte. Roman

Aus dem Litauischen von Klaus Berthel

1. Aufl. 2002, ca. 220 Seiten, 21x13cm, ISBN 3-89896-120-6

Der Roman versetzt den Leser zurück in die 1960-er Jahre. Der fünfzigjährige Erzähler eines schrottreifen Autobusses am Stadtrand von Vilnius an seine Jugend. Die Handlung beginnt mit der drohenden Einberufung in die Sowjetarmee: Muss nun eine Krankheit simuliert werden – und welche? Das Motiv der Tuberkulose zieht sich von den ersten Seiten an durch den Roman und verknüpft sich mit vier Liebesgeschichten, die ebenso

Teodoras Četrauskas „Als ob man lebte“

Ein heroisches Märchen

Aus dem Litauischen von Klaus Berthel

1. Aufl. 2002, ca. 92 Seiten, 21x13cm,

ISBN 3-89896-121-4

Das Buch erzählt die Geschichte eines kleinen Volkes, genauer gesagt, eines nun kleinen, früher grossen Volkes zwischen den Grossmächten der Welt. Es erzählt vom Schicksal einer Familie, die eines ihrer Mitglieder verlor – so wie Litauen im Krieg jeden Dritten seiner Einwohner verlor, in diesem langen Zweiten Weltkrieg, der in Litauen noch bis zum Tod Stalins und Jahre danach tobte und erst in den 90er Jahren mit dem Abzug der Sowjetischen Truppen endete, als der letzte Partisan seinen Bunker verliess. Es erzählt die Geschichte des braven Schuldirektors und Familienvaters Juozas der sich der harten Krieger- und

Leonardas Gutauskas „Briefe aus Viešvilė“
Roman

Aus dem Litauischen von Klaus Berthel

1. Aufl. 2002, ca. 120 Seiten, 21x13cm,

ISBN 3-89896-122-2

Philosophisch-Ethisches gilt beinahe als obsolet in der Gegenwartsliteratur, aber gerade diese Kategorie nimmt einen zentralen Stellenwert ein in der Prosa Gutauskas. In „Briefe aus Viešvilė“ bekennt der Held des Romans – und durch ihn der Autor – mit einfachen, ja kargen Worten, dass ihn „die Geheimnisse der Erde und des Himmels quälen, und das Schicksal der Seele“. Nicht das Gerüst einer traditionellen Fabel, nicht die üblichen Kollisionen und Personenkonflikte sind in dieses Werk eingegangen, es dominieren moralisch-metaphysische Aspekte. Deutlich ist der Versuch, an

Taip pat yra išėjusios šios knygos vokiečių kalba:

Jurgis Kunčinas **Blanchisserie oder Von Mäusen, Moder und Literatursalons**

Roman

Vytautas Kubilius **Literatur in Freiheit und Unfreiheit**

Die Geschichte der litauischen Literatur von der Staatsgründung bis zur Gegenwart

Jūratė Sprindytė, Klaus Berthel (Hgg.) **Von diesen Träumen ganz verschiedene**

Zehn litauische Gegenwartsautoren und ihre literarische Prosa

Valentinas Sventickas (Hg.) **Vierzehn litauische Poeten / Keturiolika lietuvių poetų**

Eine Anthologie / Antologija

Antanas A. Jonynas **Mohnasche / Aguonų pelenai**

Gedichte / Eilėraščiai

Helmut Meyer **Eine Reise durch die baltischen Staaten und die Schweiz**

Mėgstantiems keliauti

Šveicarijos medus

Kodėl medus taip mėgstamas? Vaikai mėgsta, nes saldus, o suaugę - nes sveika. Tik bitininkai turi daugiausia atsakymų, kodėl tas lipnus skystis vertas dėmesio. Jie asocijuoja medų ne tik su skoniu, kvapu, maistingumu ir spalva, bet ir su bitėmis. Bitininkų sunkiu darbu, kurį kartu dirba. Bičių tvarkingumu, gėlimo skausmu bei medaus kopinėjimo džiaugsmu.

Kai atvykau į Ciūrichą, buvau kaip vaikas, pirmą kartą ragaujantis medų - Šveicariją. Pradžioje skonis keistas ir neįprastas, bet paskui, perpratęs jo savitą skonį, tiesiog šaukštais kabini. Lankiau įžymiausias vietas, slidinėjau. Šis medus man buvo labai saldus.

Mano sutikti Šveicarijos lietuviai buvo arba mokslininkai, arba dirbantys aukštos kvalifikacijos, intelektualinį darbą. Tai bitininkai, kopinėjantys šveicarišką medų. Tie bitininkai, kurie žino tikrąją medaus vertę. Po kurio laiko, kai pradėjau dirbti mokslinį darbą Ciūricho ETH, ir aš priskyriau save prie šios bičiulių bendruomenės. Čia esantis požiūris į darbą bei galimybės „darė“ medų ne tik saldžiausiu, bet ir vertingiausiu produktu. Lygindamas šveicarišką požiūrį į darbą su lietuviškuoju aukštosiose mokyklose, buvau gerokai nustebęs šveicarų darbo tempais. Tokius tempus bei ambicijas aš mačiau, kai dirbau privačiame sektoriuje. Firmose, kur „daromi“ pinigai.

Iš tikrųjų, šveicariškos bitės – galinga mašina, kurios svarbiausias veiksnys - „rezultatas, o ne procesas“. Netikslu būtų pasakoti apie šias bites patiems bitininkams. Geriau užduosiu klausimą: Kodėl lietuviškos bitės nėra tokios patrauklios? Arba: kodėl mokslo „darymas“ ar tiesiog darbas tėvynėje dar nėra toks patrauklus? Asmeniškai aš išskirčiau du dalykus: požiūrį į darbą bei finansines galimybes. Dar ir trečią – valstybės prioritetus.

Požiūris į darbą, mano galva, fundamentali sąvoka, o valstybės išsivystimo lygis – jo veidrodis. Lietuviai labai darbštūs, tačiau darbo organizavimas (organizuotumas?) Lietuvos aukštosiose mokyklose yra dar ne toks, kokio reikėtų. Jaunasis mokslininkas yra „auginamas“ konkrečioje institucijoje ir tik jai. Yra didelis atotrūkis tarp universiteto ir pramonės. Toks kolega ar kolegė paskui sunkiai gali realizuoti save rinkoje, pritaikyti savo žinias praktikoje, konkuruoti. Todėl likti universitete yra beveik vienintelė perspektyva. Taigi ir vėl išlaikomas atstumas iki pramonės ir toliau. Ši problema ženkliai mažesnė institutuose, kurie orientuojasi į rinką.

Apie finansines valstybės galimybes man sunku kalbėti, nes tai gana miglota tema. Tačiau viena aišku, jog Lietuvoje trūksta „hi-tech“ pramonės, kurią „mėgtų“ Lietuvos biudžetas. Hi-tech, t.y. aukštųjų technologijų pramonė, reikalauja aukštos kvalifikacijos specialistų, turinčių magistro bei daktaro laipsnius. Akivaizdi išvada – aukštoji mokykla ir pramonė turi būti ne pažįstamos, bet sesės dvynės. Lietuvai tai labai svarbu.

Iki šiol Lietuvoje yra svarstoma, ar skirti pinigų mokslui ar, pavyzdžiui, keliams tiesti, žemės ūkiui finansuoti. Taip, šios sritys yra labai svarbios. Dar XX a. pradžioje žemės ūkis buvo beveik pagrindinis valstybės išsivystymo matas ir vienas jos ekonominių garantų. Keliai irgi buvo ir bus verslo dalis. Tačiau akivaizdu, jog šiandien šios sritys nepadidins Lietuvos konkurentabilumo, prestižo tarptautinėje plotmėje.

Optimistiškai žiūrint, Lietuva gan greitai vystosi, nors ne visada proporcingai. Tai normalu. Šiandieninį jaunųjų lietuvių požiūrį į mokymąsį geriausiai atspindi tokia „istorija“. Du draugai sutinka trečią – vieno iš jų pažįstamą: „čia mano draugas Jonas. Jis labai išsilavinęs, bet tai ne jo kaltė. Dabar tai madinga...“ – pristato sutiktąjį jį pažįstantis. Tikiuosi, jog toks mokymosi „bumas“ įtakos „hi-tech“ pramonės kūrimąsi bei stiprins jos ryšį su aukštosiomis mokyklomis. Šį procesą galėtų paspartinti ir Lietuvos jaunimo iniciatyva formuojant valstybės prioritetus. „Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga“ (<http://ljms.lms.lt>) jau yra prisidėjusi prie „hi-tech“ pramonės ryšio su aukštosiomis mokyklomis ir įtakoja valstybinius sprendimus mokslo prioritetams.

Bitininko profesija Lietuvoje yra sena ir gerbiama. Ji turi galias tradicijas ir terminas „bičiulis“ suartina ne tik bitininkus. Lietuviškos bitės taip pat gali nešti skanų, maistingą ir labai vertingą medų. *Romanas Puiša, Mechaninių sistemų instituto mokslinis bendradarbis, ETH-Zürich.*

Advento šventė

Jau penktus metus iš eilės vyko Advento šventė. Gruodžio 4 dieną Ciūriche susirinko 17 lietuvių šeimų su vaikais. Pasivaišinę skaniomis lietuviškomis mišrainėmis, blynais ir gardžiu kepsniu, visi laukėme ateinančio Kalėdų Senelio. Smagu buvo stebėti vaikučius, laukiančius būti pakviestiems atsiimti dovanų bei tėvelių pasitenkinimą, atžalai teisingai padėklamavus eilėraštką ar padainavus dainele.

Šventės organizatorės Diana Brunner ir Jūratė Caspersen dar kartą dėkoja visiems, padėjusiems paruošti ir praveisti šią gražią šeimos šventę.

2005 m. Lietuvos kalnų slidinėjimo čempionatas Crans Montana (Šveicarija)

Pirmą kartą Lietuvos kalnų čempionatas įvyks Šveicarijoje, Crans Montana regione, kur kasmet vyksta tarptautinės kalnų slidinėjimo varžybos. Šią vietovę vertina ir specialistai, ir pradedantieji. Visi dalyvaujantys varžybose turi būti apsidraudę pagal kalnų slidinėjimo varžyboms keliamus draudimo reikalavimus. Starto mokestis dalyvaujantiems varžybose : suaugusiam – 50€, jaunuoliams iki 17 metų – 30€, vaikams iki 12 metų- 10€.

- **2005. 01.08** DALYVIŲ ATVYKIMAS IR APGYVENDINIMAS. INVENTORIAUS NUOMA.
- **2005. 01.09** SLIDINĖJIMAS. VARŽYBŲ DALYVIŲ REGISTRACIJA. (VIETA BUS PRANEŠTA VĒLIAU)
- **2005. 01.10** SLIDINĖJIMAS / VARŽYBŲ DALYVIŲ TRENIRUOTĖS .
- **2005. 01.11** VARŽYBŲ DIENA. 10 VAL. DIDŽIOJO SLALOMO (GS) VARŽYBOS .
- **2005. 01.12** VARŽYBŲ DIENA. 10 VAL. SLALOMO (SL) VARŽYBOS.
- **2005. 01.13** SLIDINĖJIMAS. ŽAIDYNIŲ UŽDARYMAS IR NUGALĖTOJŲ APDOVANOJIMAI.
- **2005. 01.14** DALYVIŲ IŠVYKIMAS

ORGANIZACINIS KOMITETAS

Paulius Augūnas tel. + 370 698 20444, paulius.augunas@litagra.lt , Raoul Barakat

INFORMACIJA

Dėl dalyvių registracijos ir turint klausimų dėl varžybų, prašome kreiptis: Paulių Augūną, tel.+370 698 20444, paulius.augunas@litagra.lt arba Algimantą Kepežėną tel. + 370 698 06125

Dėl nuvykimo ir apgyvendinimo prašome kreiptis į kelionės organizatorių : www.bts.lt

Koordinatorės: Jolanta Stettner, Jūratė Gvazdauskienė, Tel. +370 5 2514494, Mob. +370 687 75486, Fax. +370 5 2120714, E-mail.: book@bts.lt

VII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės 2005 m.

2005m. VII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės skiriamos Lietuvos valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo dienai, Europos kultūros konvencijos 50-ies metų jubiliejui bei Jungtinių Tautų paskelbtiems tarptautiniams kūno kultūros ir sporto metams paminėti.

Sportas – kilni ir graži priemonė, padedanti siekti glaudesnio lietuvių bendradarbiavimo, lietuviybės išsaugojimo. 1991m. į IV pasaulio sporto žaidynes pakvietė atgimusi ir laisva mūsų protėvių žemė Lietuva. Prisimenant gražius, įspūdingus susitikimus ir tęsiant tradicijas, 2005m. rengiamos VII PLSŽ, kurių tikslas:

- Padėti po visą pasaulį pasklidusiems lietuviams susitikti, išsamiau pažinti šalies kultūrą, puoselėti sporto tradicijas;
- Sporto pagalba siekti glaudesnio pasaulio lietuvių bendradarbiavimo, lietuviybės išsaugojimo gyvenantiems užsienyje.
- Plėtoti tautinę sveikatą stiprinantį sportą – sportą visiems.
- Propaguoti kūno kultūrą ir sportą kaip neatskiriamą tobulos asmenybės ugdymo priemonę, sudaryti sąlygas atvykusiems ir vietos gyventojams pasivaržyti, siekti sportinių rezultatų pagal išgales.

VII PLSŽ-ėse kviečiami dalyvauti neprofesionaliojo sporto atstovai – visų pasaulio kontinentų, bet kokio amžiaus lietuviai, mišrių šeimų atstovai, Lietuvos sportininkai mėgėjai, ES šalių piliečiai gyvenantys Lietuvoje ir esantys sporto klubo nariais, pageidaujantys pasivaržyti vienos ar kitos žaidynių programoje numatytos sporto šakos varžybose. Dalyvių skaičius ir amžius nurodomas atskirų sporto šakų varžybų nuostatuose. Individualios ir komandinės varžybos vykdomos pagal galiojančias sporto šakos taisykles, vadovaujantis atskirų sporto šakų, sporto visiems varžybų nuostatis. Žaidynėse taip pat gali dalyvauti neįgalūs žmonės pagal savo sugebėjimus.

Varžybose dalyvaujantys sportininkai ir pavieniai asmenys turi turėti gydytojo leidimą sportuoti. Atvykusieji iš kitų valstybių – sveikatos draudimą.

Užsienio valstybių lietuviams atrankinių varžybų principas netaikomas, jie dalyvauja finalinėse varžybose.

Žaidynių vykdymo laikas ir vieta

Žaidynės vyksta 2005 metais keturiais etapais:

Pirmas etapas - sporto mokyklose, klubuose ir centruose, mokymosi įstaigose iki kovo 1d.

Antras etapas - miestuose, rajonuose iki gegužės 1d.

Trečias etapas - apskrityse iki birželio 1d.

Ketvirtas etapas - finalinės varžybos 2005m. nuo birželio 30d. iki liepos 3 dienos Vilniuje.

Žaidynių sporto šakos

Tinklinis Pliažinis tinklinis Krepšinis

Stalo tenisas Tenisas Futbolas

Estafetinis bėgimas „Vilniaus tiltai“ Ringas Ritinys

Greitasis čiuožimas riedučiais Biatlas (plaukimas/bėgimas) Sportinė žūklė

Biliardas Keliautojų sportas Boksas

Žolės riedulys

Paraiškos ir priėmimo sąlygos

Užsienio šalių lietuvių ir Lietuvos sporto organizacijos, norinčios dalyvauti šiose žaidynėse, pirmines paraiškas pateikia iki 2005m. balandžio 15d.

Užsienio šalių lietuviams sportininkams nakvynės ir maitinimo išlaidos apmokamos vieną dieną iki varžybų pradžios, varžybų dienomis ir vieną dieną po varžybų. Užsienio šalių delegacijos atvyksta ir išvyksta savo sąskaita. Konkreti užsienio delegacijų atvykimo į Lietuvą data, transporto priemonė, laikas bei dalyvių skaičius pranešami Org. Komiteto darbo grupei ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki atvykimo.

Už varžybų saugumą atsako sporto bazių vadovai, sporto šakų federacijos, sąjungos, vietos savivaldybės.

LR Generalinio Konsulato skiltis

Mieli "Šveicarijos lietuvių žinių" skaitytojai,

Štai ir vėl metai skaičiuoja paskutines savo dienas. Naudodamasis proga Lietuvos generalinis konsulas Ženevoje sveikina visus Šveicarijos lietuvius ir jų artimuosius su artėjančiomis šventėmis - šv.Kalėdomis ir Naujaisiais metais ir linki ramybės, santarvės ir sveikatos. Dėkojame visiems bendruomenės nariams, šiemet vienaip ar kitaip prisidėjusiems prie įvairių garsinusių mūsų šalį Šveicarijoje renginių bei juose dalyvavusių. Itin malonu buvo sutikti tiek daug pažįstamų ir naujų veidų, atvykusių į naujų LR generalinio konsulato ir LR nuolatinę atstovybės prie JT biuro Ženevoje atidarymą gruodžio 11-ąją.

Besibaigiantys metai Lietuvai tapo tikro išbandymo metais - gegužės pirmąją tapome pilnateisiais Europos Sąjungos, kiek anksčiau - NATO nariais, metų pabaigoje Niujorke Lietuva dvejiems metams buvo išrinkta Jungtinių Tautų Ekonominės ir Socialinės komisijos (ECOSOC) nare. Lietuvos piliečiai pirmą kartą rinko 13 Europos parlamento narių, atstovaujančių mūsų šalį Briuselyje ir Strasbūre, ir naują Seimą, kuris pradėjo savo darbą š.m.lapkričio 15 d. ir patvirtino naująją LR vyriausybę.

Konsulatas sulaukė nemažai Jūsų skambučių ir prašymų pateikti Ženevoje vykusio balsavimo renkant Seimą duomenis. Į rinkimų komisijos Šveicarijoje sąrašus buvo įrašyti 245 rinkėjai, iš jų dalyvavo rinkimuose: I ture - 158 ir II ture - 168 rinkėjai. Daugiausia rinkėjų - 75 balsavo už Tėvynės sąjungą - Lietuvos konservatorius, 34 rinkėjai pasisakė už Lietuvos centro sąjungą, 27 - už A.Brazausko ir A.Paulausko koaliciją, 9 rinkėjai atidavė balsus už Valstiečių ir Naujosios Sąjungos koaliciją ir 8 rinkėjai - už Darbo partiją. Vienmandatinėje Naujamiesčio apygardoje Šveicarijoje gyvenančių lietuvių balsais į antrąjį turą, surinkę atitinkamai 66 ir 36 balsus, pateko konservatorių atstovė J.Degutienė ir LCS narys A.Gricius. II ture 94-64 nugalėjo J.Degutienė. Ji buvo išrinkta Seimo nare ir susumavus visus balsus toje apygardoje.

Naudodamasis proga noriu padėkoti visiems bendruomenės nariams, kurie dalyvavo ekonominio forumo Liucernoje renginiuose: iškilmingoje forumo apie penkiųjų naujųjų ES narių ir Šveicarijos bendradarbiavimo perspektyvas ceremonijoje, kurioje pasisakė LR užsienio reikalų ministras A.Valionis, o taip pat ir kultūrinėje renginio programoje - Lietuvos džiazio trio koncerte spalio 15-19 d.d.

Ministras savo apsilankymą Šveicarijoje baigė pirmuoju oficialiu darbo vizitu Berne, kur susitikio su Šveicarijos konfederacijos Užsienio reikalų ministre M.Calmy Rey, Parlamento vadovais, būsimuoju konfederacijos prezidentu S.Schmit. Šalia dvišalių Lietuvos ir Šveicarijos klausimų aptarti abiejų šalių aukštų pareigūnų vizitai 2005-2006 m. Kartu aptartas ir Lietuvos ambasados atidarymo Šveicarijoje klausimas. Numatyta jau 2005 m. pradėti Lietuvos ambasados Berne atidarymo paruošiamuosius darbus, o pačią ambasadą atidaryti ne vėliau kaip 2006 m.

Nuo š.m. lapkričio 24 d. dėl asmeninių priežasčių atsistatydino mūsų garbės konsulas Ciuriche M.V.Huber, išbuvęs šiame poste 1,5 metų. Generalinis konsulas tęsia tinkamo kandidato į LR garbės konsulus Ciuriche paieškas.

Šią skiltį noriu pabaigti, pristatydamas naują Generalinio konsulato darbuotoją Kristiną Trimailovaitę, kuri mielai padės atsakyti į Jūsų rūpimus klausimus.

Dar kartą primename mūsų naują adresą Ženevoje ir telefonus:

Consulat General de Lituanie

15 chemin Louis Dunant

1202 Geneve

Tel. 022 748 24 71, Fax 022 748 24 81, budintis generalinio konsulato mobilus 079 774 83 45.

Mūsų nauji elektroninio pašto adresai:

info@ltconsulate.ch (sekretorės) ir consulgeneral@ltconsulate.ch (generalinio konsulo).

Su pagarba,
Erikas Petrikas
Generalinis konsulas

Sveikiname

Profesorių J.P. Locher su gimimo 70-uju jubiliejumi.

Mūsų naujagimius bei jų tėvelius:

2004m. rugpjūčio 19 d. Vidai ir Kurt Hurst gimė duktė Lea (2710g, 49cm)

2004m. rugpjūčio 19 d. Indrei ir Pascal Steinemann-Globytei gimė sūnelis

Philipp (3090g, 46cm)

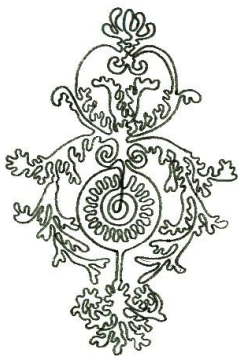
2004m. rugsėjo 13 d. Astai ir Mathias Fünfschiling gimė sūnus Nojus

(4010g, 51cm)

2004m. rugsėjo 14 d. Audriui ir Eglei Dranevičiams gimė dukrytė Jorė

(3150g, 48cm)

2004m. spalio 1 d. Arnui ir Valdonei Kupšiams gimė sūnelis Pijus (3480g, 52cm)

Nojus

Pijus

Jorė

Taip pat sveikiname Tadaž Žuką ir Indrę Globytę-Steinemann ir visus, baigusius magistratūrą ar doktorantūrą!

Atsisveikiname

Su išvykusiais:
Neringa Gražinyte (į Lietuvą)
Dainiumi Peredniu (į
Kanadą)

Užuojauta

Mamai mirus, užjaučiame Jūratę Caspersen.
Mirus Andriui Radvilai, užjaučiame šeimą ir
artimuosius.
Mirus Suzannei Konopka'ei, užjaučiame jos
vyrą J. A. Konopką.

Ieško

Man - 43 metai, ūgis 180cm,
esu nevedęs vyras. Ieškau
gyvenimo draugės.
Tel. Vokietijoje +49 160 9254 3955.
Su pagarba – Gintaras Stalialis

Sekmadieninė lietuviška mokyklėlė ! Svarbus pranešimas vaikams ir jų tėveliams!

Po didelių ir ilgų bandymų atrodo, kad atsirado aktyvus ir gan gausus kontingentas mūsų lietuviškai sekmadieninei mokyklėlei atidaryti.

Kas nebuvo *Senelio Šalčio* šventėje kur buvo sudaromas norinčiųjų sąrašas, prašome nedelsdami užsiregistruoti pas Jūratę Caspersen (Tel: 01/793 39 80 arba jurate@caspersen.ch). Iškart po Naujųjų metų mes paskelbsime diskusiją tik tarp rimtai apsisprendusių ir užsiregistravusių tėvelių dėl mokyklėlės vietovės, laiko, finansavimo, programos ir kitų susijusių klausimų.

Skelbimai

Penktadieniai susitikimai vyksta kiekv. mėnesio (išskyrus liepą ir gruodį) paskutinį penktadienį Ciūriche, restorane „Fallender Brunnenhof“, Wehntalerstrasse 98, Zürich / Oerlikon.

Vasario 16-osios minėjimas įvyks 2005 metų vasario 19 dieną (šeštadienį) Ciūriche,

Marios Lourdes kat. bažnyčios salėje, (Seebachstr.3, 8052 Zürich). Išsamesnė informacija vėliau.

Reikalingi adresai

Interneto puslapis www.lietuviai.ch. Norintys prisijungti prie grupinio lietuvių mailo, teiraujasi pas Vilių Zabulionį: vilius@zabulionis.net

Konsulatas Ženevoje: **Consulat General de Lituanie, 15 chemin Louis Dunant, 1202 Geneve.**

Tel. 022 748 24 71, Fax 022 748 24 81, budintis generalinio konsulato mobilus 079 774 83 45.

Nauji konsulato elektroninio pašto adresai:

info@ltconsulate.ch (sekretorės) ir consulgeneral@ltconsulate.ch (generalinio konsulo).

ŠLB pirmininkė: Janina Vaitkevičienė vjanina@bluewin.ch arba 01 310 15 59

ŠLB sekretorė: Diana Brunner baltija@bluewin.ch arba 056 611 18 40

Ši „ŠLŽ“ numerį išleido D. Brunner. Medžiagą surinko J. Vaitkevičienė ir D. Brunner. Stilistė - korektorė Daiva Kallen. Pasiūlymus ir pageidavimus siūsti adresu: Birutė Gujer, Furkastrasse 15, 8048 Zürich, birute@bluewin.ch arba Dianai Brunner, Brüggliacher 4, 5619 Bütikon. Kviečiame aktyviai bendradarbiauti: pareikšti savo nuomonę, pastabas, rašyti informacijas, straipsnius, eilėraščius, siųsti savo piešinius. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovaus ŠLB nuomonei. Jei naudositės laikraščio informacija, prašome suderinti tai su redakcija. Būtina nurodyti šaltinį ir atsiųsti mums vieną leidinio egzempliorių.